

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 627. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167173774768/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

„Bergens Tidende“ af 8 Aug. 1884 anmelder dette Værk i følgende Ord:

... Man appellerer ikke forgjæves til Læseverdenens Sympathi, naar man nævner P. A. Heibergs Navn, et af Nordens ædleste. Vi Nordmænd betragter ham næsten som en af vore egne, fordi der rinder norsk Blod i hans Aarer, ligesom han ogsaa er interessant for os ved at være den eneste danske Forfatter, der har forlagt en Række af sine Arbejder i Norge; endvidere oges Tilknytningspunkterne til Norge ved, at han levede tre Aar af sin Ungdom i Bergen, hvor han første Gang gjorde Opsigt som Visedigter. Opholdet i Bergen afsatte ogsaa Frugter i hans senere Produktion, ligesom han gennem mange Aar stod i inderlig Brevveksling med bergensiske Venner; man læse f. Ex. en i Foraaret udgiven Brevsamling »Literære Personer i Nuid og Fortid« ved S. Buket Smith, der findes kostelige, djærve Breve fra Johan Nordahl Brøn til Heiberg.

P. A. Heiberg fulgtes i sit lange Liv med de norske og danske Frihedsmænds dybeste Deltagelse. Selv A. Munch stemte ved hans Død i 1841 med Kraft sin Lyre og sang:

«De tænkte med ham og hans skarpe Tale
at lakke ude fra Danmarks Sale
Tidsaandens voxende Krav.
De Daare! De saa, de vidste ikke,
at just fra Exilet han kunde skikke
de mægtigste Ord over Hav.»

De levedygtige af Heibergs Arbejder falder omtrent alle i det attende Aarhundrede. Han skrev aldrig siden noget som sine Viser, sin »Rigsdalerstedlens Hændelser« og som enkelte af Komodierne. De færreste har forresten læst noget af ham, næsten ingen udenfor de specielle Literaters Skre hans store satiriske Roman. Arbejderne har foreligget i spredte og slette Udgaver, — »Rigsdalerstedlens Hændelser« i den værste af dem alle.

Den nye Udgave af de udvalgte Skrifter, der vil ramme alt det bedste, han har skrevet, tilfredsstiller Titlens Fordringer. — Udgiverne, DHrr. Borchsenius og Winkel-Horn, har desuden med Held lempet Retskrivningen en Smule efter den moderne uden at berøve den sit karakteristiske gammeldags Præg. Udgiverne ledsager ogsaa Værket med Noter og oplysende Anmærkninger af stor Værdi.

Og nu kun en stor Nydelse ved P. A. Heibergs Skrifter garan-

teres. Han er vittig, kændrig og uhyre kundskabsrig. I »Rigsdalerstedlens Hændelser« er det rent lokale med stor Kunst bleven noget meget underordnet i Forhold til de store Væer, han gæver af Tids-Sæder og offentlige Liv. Man maa beundre, hvor smilt han snor sig for at faa Revolutionens Ideer frem i Dagens Lys ved Papir og Sværte trods Censuren. Ligesom han selv ved sin skæggede, markerede Ansigt og det lange ned over Skuldrene faldende Haar var det udtrykke Billede af Typen paa de franske Revolutionsmænd, saaledes er hans Skrifter en, lidt mere afbleget, Udgave af, hvad Filosoferne fra den anden Halvdel af det attende Aarhundrede forkyndte udover Verden. Men trods Afblegningen er der paa Bunden en frygtelig Energi, og de danske Frihedsfelelses man have været meget forsumpede, naar ikke P. A. Heibergs Prosa og Poesi formaaede at udvikle dem til Handling. Men den har sin stille Frugt, og som Munch skrev

— han havde engang den Glæde at kjende
Frihedens Haan sig klart at tænke
paa hans andet Fædrelands Fjeld.
Da haabed han sagte: Den Tid vil stige
fra Norge ned til mit danske Rige,
til mit Hads og min Kjærligheds Væld!

H. H.